

Interdiszciplináris, partnercégek bevonásával megvalósuló projektalapú tanulás koncepciója a BGE három karának együttműködésében

KÉTYI András¹, TÖRÖK Judit²

DOI: [10.29180/978-615-6342-76-8_19](https://doi.org/10.29180/978-615-6342-76-8_19)

Absztrakt

Jelen kutatásunkban korábbi Európai Nyelvi díjas projektalapú tananyagunkat és projektjeinket dolgozzuk át partnercégek bevonásával, a kidolgozást követően pedig a Budapesti Gazdasági Egyetem mindhárom karán kipróbáljuk azokat. A projektalapú tanulás intenzív alkalmazása mellett hangsúlyos célunk a partnercégekkel történő együttműködés, ami egyetemünk stratégiai célkitűzéseivel is egybevág. Korábbi kutatásainkhoz hasonlóan kvalitatív és kvantitatív eszközöket fogunk használni, és négy, a problémamegoldásra, a motivációra, az együttműködésre, valamint az elégedettségre vonatkozó hipotézist is megfogalmaztunk. Első kutatási eredményeinket a 2023-as SZOKOE konferencián, a további eredményeket pedig 2024 elején a BGE Idegen Nyelvi és Kommunikációs Intézet szakmai napján osztjuk meg az érdeklődő kollegákkal.

Bevezetés

A Budapesti Gazdasági Egyetem Külkereskedelmi Kar Nemzetközi Üzleti Szaknyelvek Tanszékének német munkaközössége a 2016 és 2019 közötti kutatásában projektalapú nyelvoktatás bevezetésén dolgozott, melynek eredményeképpen megszületett egy 2019-ben Európai Nyelvi Díjjal kitüntetett (Tempus Közalapítvány, 2019), kilenc modulból álló német szaknyelvi tananyag, ahol a modulok gerincét az aktuális témához kapcsolódó projektek képezték. A tananyag bevezetésével párhuzamosan zajló kutatás elsődleges célja az volt, hogy teszteljük a tananyag sikerességét a német üzleti nyelvet tanuló hallgatók körében, valamint, hogy az ezzel egyidejűleg a projektalapú tananyag bevezetésekor megfogalmazott hipotéziseinkre is választ kapjunk. A kutatás megkezdésének első pillanatától nagy hangsúlyt fektettünk arra, hogy eredményeinket hazai és külföldi tudományos konferencián és bírálati rendszerű folyóiratokban folyamatosan megjelentessük (Kétyi-Török, 2017; Kósik-Kétyi, 2017; Török-Kétyi, 2017; Hukné-Koltányiné, 2018; Kétyi et al., 2018; Török-Kétyi, 2018; Török et al., 2019; Török-Kétyi, 2019; Hukné-Koltányiné, 2020). Korábbi tananyagunk fő elemét egy modul kivételével, minden esetben egy projekt alkotta, ami a tanulói tevékenységek között a legösszetettebb feladat (Bessenyei-Tóth, 2008). A tananyag fejlesztése kezdetén világosan megfogalmazott célunk volt, hogy egy dinamikus, a gazdasági változásokhoz, aktualitásokhoz és az állandóan változó külső körülményekhez, valamint a hallgatói elvárásokhoz illeszkedő oktatási anyag jöjjön létre. Ennek megfelelően bővítjük most a projektek listáját, ezzel is eleget téve a konstruktivista pedagógia azon elvének, miszerint a tanulók döntéseket hozhatnak azzal kapcsolatban is, hogy melyik projektfeladatot tartják saját maguk számára a legmegfelelőbbnek (Nahalka, 2002), hallgatóink tehát az egyes modulok esetében több projektből választhatnak. A projektek bővítését szolgálja az az eredeti célkitűzés

¹ Budapesti Gazdasági Egyetem, Külkereskedelmi Kar, Nemzetközi Üzleti Szaknyelvek Tanszék, e-mail: ketyi.andras@uni-bge.hu

² Budapesti Gazdasági Egyetem, Pénzügyi és Számviteli Kar, Pénzügyi és Gazdálkodási Szaknyelvek Tanszék, e-mail: torok.judit@uni-bge.hu

is, hogy az anyag a BGE mindhárom karán bevezetésre kerül, így az eredeti két Külkereskedelmi Karon oktatott szak (kereskedelem és marketing, nemzetközi gazdálkodás) mellett a társkarok szakjaihoz is illeszkedik (pénzügy és számvitel, gazdálkodási és menedzsment, gazdaságinformatika, turizmus és vendéglátás). Készülő projektjeinkhez terveink szerint a BGE partnercégeinek szakmai támogatását is meg szeretnénk nyerni, amivel teljesülne egyetemünk és a partnercégek együttműködésére vonatkozó stratégiai célkitűzés (BGE, 2023). A kutatás eszközeit és ütemezését a szakirodalmi áttekintés után röviden bemutatjuk.

Szakirodalmi áttekintés

A projektalapú tanulás során (project based learning, PBL) a hallgatók autentikus projektekben vesznek részt, és olyan módon használják és építik fel tudásukat, mintha kutatást végeznének (Novak-Krajcik, 2020). A projektalapú tanulás John Dewey nevéhez fűződik, akinek elvei egyebek mellett a következő összefüggéseket hangsúlyozták:

- A tanulásnak a személyes tapasztalaton kell alapulnia.
- A tanításnak figyelembe kell vennie a tanulók fejlődési szükségleteit és érdeklődését.
- A tanulónak aktívan részt kell vennie saját tanulási folyamatainak alakításában.
- A tanulót a közösség ügyeiben való aktív részvételre, a közösségért felelősséget érző polgárrá kell nevelni (Dewey, 1976).

A PBL eredményességét számos nemzetközi kutatás is bizonyítja. Krajcik és munkatársai kimutatták, hogy azok a tanulók, akik interdiszciplináris projektalapú oktatásban részesültek, nyolc százalékponttal jobban teljesítettek a közismereti tárgyakból, mint azok a társaik, akik hagyományos oktatást kaptak (Lucas Education Research, 2021). Chen és Yong (2019) vizsgálataik során szintén arra jutottak, hogy a projektalapú oktatásnak pozitív hatása van a tanulók tanulmányi eredményeire a hagyományos oktatáshoz képest. A projektalapú oktatás során nem csak a tanuló, hanem a tanár, sőt a szervezet is tanul (Nahalka, 2002). Tsybulsky és Muchnik-Rozanov (2019) kutatásukban azt is bizonyították, hogy a PBL alapú megközelítés változatos és értékes tanulási tapasztalatokat biztosít a tapasztalatlan tanároknak is, és támogatja szakmai és személyes fejlődésüket. A PBL újszerűségének és sikerességének köszönhetően számos diszciplína oktatásában is megjelent, mint például a nyelvoktatásban. A projektalapú tanulást a kortárs idegennyelv-pedagógia a korszerű szaknyelvoktatás egyik fontos módszereként tartja számon (Surkamp, 2017). A projektalapú nyelvtanulás (Project-Based Language Learning, PBL) során a hallgatóknak problémákat kell megoldaniuk vagy egy kimeneti terméket előállítaniuk, ami lehet például egy idegen nyelven összeállított, tematikusan szelektált, releváns információkat tartalmazó kézikönyv vagy kisokos (Török-Kétyi, 2017). Moss és Van Duzer (1998) leírja, hogy a PBL projektek során a nyelvtanulók három fő fázisban dolgoznak, először kijelölik a témát, aztán tervet készítenek, illetve kutatást végeznek, végül az eredményt másokkal is megosztják. A projektmunka során a hallgatók felkészültségeiket egyesítve olyan problémamegoldásra képesek, amilyenre egyedül nem (Török et al., 2019).

A PBL relevanciáját az a tény is alátámasztja, hogy a korábbi generációkkal összehasonlítva a felsőoktatásba belépő Z generáció tanulóként rövidebb ideig tudja fenntartani a koncentrált figyelmet, valamint kevésbé jellemző rá a lojalitás és a tekintélytiszteltet. Pozitívum viszont a megnövekedett tudatosság és önbizalom, továbbá a konkrét elvárások megjelenése a (leendő) munkaadóval szemben (Hukné Kiss - Koltányiné, 2020). A PBL során

a Quebec programban meghatározott munkavállalói kompetenciákat kívánjuk fejleszteni, melyeknek négy nagy csoportja van:

- intellektuális kompetenciák (információhasználat, problémamegoldás, kritikai gondolkodás, kreativitás),
- módszertani kompetenciák (hatékony munkamódszerek alkalmazása, információs és kommunikációs technológiák),
- személyi és szociális kompetenciák (identitás, együttműködés másokkal),
- kommunikáció (Skoll, 2022).

Módszertan

A tervezett projekteket a 2023/2024 őszi szemeszterében mindhárom karon egyidőben tervezzük kipróbálni, 2-2 idegen nyelvet tanuló csoportban körülbelül 100-120 hallgató bevonásával. A hallgatók a szemeszter során 3-4 fős csapatokban elvégeznek egyet a megadott projektek közül, amit a megadott határidőig elkészítenek, majd a teljes csoportnak prezentáció formájában bemutatnak.

Az újonnan készülő projekttemák mind új fejlesztésűek, többet differenciáltak, több nyelvi szinten is alkalmazhatjuk (A1 és C1 szint között), így biztosítva lehetőséget a projektalapú nyelvoktatásban való részvételre azon hallgatók számára is, akik nyelvi előtanulmányok nélkül jönnek az egyetemre, ők jellemzően külföldi hallgatók. A külföldi hallgatók lehetséges bevonása mellett, a partnercégekkel történő hangsúlyos együttműködés újdonság a korábbi kutatáshoz képest, mivel mindegyik projektünket úgy tervezzük meg, hogy egyúttal a hallgatók a cégekkel a projektmunka során felvegyék a kapcsolatot, lehetőséget teremtve ezzel az első kézből szerzett gyakorlati ismeretekre a munka világából. Mindez összhangban áll egyetemünk stratégiai céljaival (BGE, 2023).

A tervezett, új projektek egyetemünk partnereivel (mint például LKW Walter, ALDI, Lidl, RCH) a logisztika, vasúti szállítmányozás, kereskedelem, vállalati menedzsment, emberi erőforrás (Human Resources, HR), gazdaságinformatika / digitalizáció, rendezvényszervezés, turizmus szakterületeken és témákban valósulnak majd meg.

Az újonnan bevezetésre kerülő projektek esetében az eddigiekhez hasonlóan kvalitatív és kvantitatív eszközöket használó kutatást tervezünk, melyek során az alábbi hipotéziseket fogalmazzuk meg:

- H1 (problémamegoldás): A hallgatók problémamegoldó képessége a szemeszter végén szignifikánsan jobb lesz.
- H2 (motiváció): A hallgatók a szemeszter végén szignifikánsan motiváltabbak lesznek.
- H3 (együttműködés): A hallgatók együttműködésre vonatkozó véleményei a szemeszter végén pozitívabbak lesznek.
- H4 (elégedettség): A szemeszter végén a hallgatói elégedettséget mérő kérdőívben a válaszok minimum 80%-a pozitív lesz.

Az első kutatási kérdést (H1) bemeneti mérésenként egy feladattal fogjuk vizsgálni a szemeszter elején, majd kimeneti méréssel a szemeszter végén. A második kutatási kérdést (H2) korábbi motivációs kérdőívünkkel tervezzük vizsgálni.

A harmadik (H3) és negyedik (H4) kutatási kérdésünket szemeszter végi kérdőívvel vizsgáljuk majd, s kérdőívünkkel mind kvantitatív, mind kvalitatív adatokat fogunk gyűjteni.

A kutatás ütemterve, további tervek

Az alábbi táblázat a tervezett kutatásunk időrendi lépéseit mutatja be.

1. táblázat: A kutatás áttekintő táblázata

Tevékenységek	2023												2024											
	07. hó			08.				09.			10.		11.		12.		01.		02.					
	1.hét	2. 3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	
0 Projektindítás (ősz szemeszter)																								
1 A kutatásban résztvevő oktatók kiválasztása																								
2 Új projektek kidolgozása																								
3 Kapcsolatfelvétel az egyetem partnercégeivel																								
4 Előmérés																								
5 1. projekt kidolgozása a hallgatói teamekben																								
6 1. projekt prezentációja																								
7 1. utómérés																								
8 2. projekt kidolgozása a hallgatói teamekben																								
9 2. projekt prezentációja																								
10 2. utómérés																								
11 Disszemináció (SZOKOE)																								
12 Mindkét projekt adatainak és visszajelzéseinek elemzése																								
13 Disszemináció (BGE Idegen Nyelvi és Kommunikációs Intézet szakmai napja)																								
14 Tanszéki workshopok mindhárom karon																								
15 Projektindítás (tavaszi szemeszter)																								

Forrás: saját készítésű táblázat

A kutatásban résztvevő oktatók kiválasztása mindhárom karon július végéig megtörtént, és az első projektek készülöben vannak, a végleges lista szeptember közepére várható. Az egyetem partnerei közül kikerülő cégekkel a kapcsolatfelvétel előreláthatólag szeptember közepéig történik meg. Szeptember végére ütemezzük az előmérést és ekkor kezdik a hallgatók a munkát az első projekttel, majd október végén prezentálják az eredményeiket. November elején kezdik a második projektet, melynek eredményeit november végén mutatják be. Ezt követően december első hetében zajlanak az utómérések. Első kutatási eredményeinket december elején mutatjuk be a SZOKOE konferencián, a további eredményeket 2024. januárjában a BGE Idegen Nyelvi és Kommunikációs Intézet szakmai napján osztjuk meg az érdeklődő kollegákkal. 2024. tavaszán mindhárom karon tanszéki workshopok formájában tervezzük a további disszeminációt. Távlati terveink között szerepel a hallgatói projektek kipróbálása az Aveiroi Egyetemmel (Universidade de Aveiro) együttműködésben hallgatói telekollaboráció formájában, ezzel is megfelelve a BGE nemzetköziesítési stratégiájának.

Irodalomjegyzék

Bessenyei, I., Tóth, Zs. (2008). E-learning: a NETIS-projektben szerzett tapasztalatok. Információs társadalom: Társadalomtudományi folyóirat, 8 (3).

Budapesti Gazdasági Egyetem (2023) Budapesti Gazdasági Egyetem – fejlesztési stratégia 2023-2027. BGE: <https://tinyurl.com/56kd6uh6>

Chen, C. H., Yong, Y. C. (2019). Revisiting the effects of project-based learning on students' academic achievement: A meta-analysis investigating moderators. *Educational Research Review*, 26, pp. 71–81.

Dewey, J. (2008). *A nevelés jellege és folyamata*. Budapest, Tankönyvkiadó.

Hukné, K. Sz., Koltányiné, V. V. (2018). Projektmunka a motiváció és az értékelés tükrében. *NYELVVILÁG*, (21), pp. 24–33.

Hukné, K. Sz., Koltányiné, V. V. (2020). Projektekkel a munka világa felé. A nyelv perspektívája az oktatásban. Válogatás a PeLiKon2018 oktatásnyelvészeti konferencia előadásaiból. pp. 443–457.

Kétyi, A., Török, J. (2017). BGE KKK Német Tanszéki Osztály projektalapú nyelvoktatás módszertani kísérlete. Tudásmegosztás, érték közvetítés, digitalizáció – Trendek a szaknyelvoktatásban és kutatásban.

Kétyi, A., Török, J., Koltányiné, V. V., Kósik, F. (2018). Projektalapú nyelvoktatás bevezetése egyetemi hallgatók körében - egyetemi kutatócsoportunk eddigi eredményei. In Kutatási sokszínűség, oktatási gyakorlat és együttműködések. pp. 359–359.

Kósik, F., Kétyi, A. (2017). A projektalapú nyelvtanulás bevezetése a német üzleti szaknyelvi képzésbe. Hazai és külföldi modellek a projektoktatásban: Nemzetközi Tudományos Konferencia tanulmánykötete. pp. 91–102.

Lucas Education Research. (2021). *Project-Based Learning Increases Science Achievement in Elementary Schools and Improves Social and Emotional Learning*. <https://www.lucasedresearch.org/wp-content/uploads/2021/01/MLPBL-Research-Brief-1.pdf>

Moss, D., Van Duzer, C. (1998). Project-based Learning for Adult English Language Learners. *ERIC Digest*.

Nahalka, I. (2002). *Hogyan alakul ki a tudás a gyerekekben*. Budapest. Nemzeti Tankönyvkiadó.

Novak, A. M., Krajcik, J. S. (2020). A case study of project-based learning of middle school students exploring water quality. In M. Moallem, W. Hung, & N. Dabbagh (Eds.), *The Wiley handbook of problem-based learning*. (pp. 551–527). Wiley

Skoll Learning Technologies (2022, november 10.) *A legfontosabb munkahelyi kompetenciák 2022-ben*. <https://skoll.hu/munkahelyi-kompetenciak/>

Surkamp, C. (Hg.) (2017). *Metzler Lexikon Fremdsprachendidaktik: Ansätze – Methoden - Grundbegriffe. 2. Auflage*. Stuttgart, J.B. Metzler Verlag

Tsybulsky D., Muchnik-Rozanov Y. (2019). The development of student-teachers' professional identity while team-teaching science classes using a project-based learning approach: A multi-level analysis. *Teaching and Teacher Education*, 79, pp. 48–59.

Tempus Közalapítvány (2019, november 19). *Projekt Alapú Nyelvoktatás a BGE KKK német szaknyelvi csoportjaiban*. https://erasmusplusz.hu/az_europai_nyelvi_dij_dijazottjai/projekt-alapu-nyelvoktatasa-a-bge-kkk-nemet-szaknyelvi-csoportjaiban

Török, J., Kétyi A. (2017). ProjektTúra: projektalapú nyelvtanulás német szaknyelvi csoportokkal: ProjectTour: Project Based Language Learning with Business German Groups. Multidiszciplináris kihívások, sokszínű válaszok. 9. pp. 104–108.

Török, J., Kétyi, A. (2018). Projektúra: a projektalapú nyelvtanulás német szaknyelvi csoportokkal. Multidiszciplináris kihívások sokszínű válaszok, (3), pp. 96–110.

Török, J., Kétyi, A. (2019). Project-based language learning among university students. Language Teaching Tomorrow - Journal Of Higher Education Language Teaching

Török, J., Kétyi, A., Hukné, K. S., Koltányiné, V. V., Ugrai, Z., Kósik, F. (2019). Projektalapú nyelvtanítás egyetemi hallgatók körében. EDUCATIO, 28(2), pp. 392–402.